

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara képviselőjében Nagy Marianna dékánhelyettes válaszolt kérdéseinkre.

1) Ha Ön most felvételiző diák lenne, miért választaná éppen az Ön által képviselt felsőoktatási intézményt? Miben érzi másnak/többnek/jobbnak a saját intézményét?

Az ELTE jogászképzése 350 éves. A minőségi felsőoktatás a tradíciókból táplálkozik, onnan merít erőt, inspirációt az aktuális feladatok megoldásához. Ha megnézzük a világ vezető egyetemeit – Harvard, Cambridge, Oxford, Heidelberg – nagy hagyományú universitasok mindegyikének a történelmi gyökerei adják azt az erőt, amivel a felsőoktatás vezető szereplőivé válhattak. Nincs ez másként itthon sem. Az ELTE a hazai jogi felsőoktatás közel 350 éves legjobb hagyományait ötvözi a modern korra adott válaszokkal. Képzésünk olyan elméleti tudást ad, amely felkészíti a hallgatókat arra, hogy bármikor változik a tételes joganyag, képesek legyenek alkalmazkodni a megváltozott viszonyokhoz. Azért is ezt választanám, mert karunkon kiváló, magasan kvalifikált oktatóktól tanulhatnak, és a többi karhoz képest sokkal több lehetőségem nyílna a nemzetközi megmérettetésre, a nemzetközi kapcsolatok kiépítésére. Az ELTE többi karán igénybe vehető képzések és szolgáltatások szintén arra inspirálnának, hogy a karunkat válasszam. Mellettünk szól, hogy a felsőoktatási rangsorokban rendre az ELTE vezet a jogászképzés rangsorát és a végzett hallgatóinkat alkalmazott piaci visszajelzések is azt igazolják, hogy a képzésünk a leginkább piacképes diplomát nyújtja.

2) Mit tart ma a jogászképzés fő feladatának? Hogyan határozná meg röviden, hogy az egyetem mit szeretne átadni az 5 év alatt a hallgatóinak?

A jogászképzés célja, hogy olyan társadalmi problémák iránt érzékeny szakembereket képezzünk, akik képesek felismerni a társadalomban és gazdaságban jelentkező megoldandó gondokat, feladatokat, képesek azokat módszereket kiválasztani, amelyekkel a leggyorsabban és leghatékonyabban tudják azokat megoldani úgy, hogy tiszteletben tartják az alapvető emberi értékeket és jogokat. Schmidt Péter egykori professzorom szavaival élve a jogász a “társadalom mérnöke”. Olyan szakember, aki a társadalom bármely területén képes segíteni, javítani. Akkor jó a képzés, ha azokat a képességeket, kompetenciákat alakítjuk ki, amelyekkel ezeknek a kihívásoknak meg tud felelni. Ez nem csupán a klasszikus jogász szakmákra készít fel, hanem arra, hogy mások problémáira érzékeny szakembereket képezzünk, akik ismerik a jog rendeltetését és hatóképességét.

3) Inkább elméleti vagy gyakorlati irányultságú képzést nyújtanak? Milyen szakmai gyakorlati követelmény van az Önök egyetemén?

Véleményem szerint nem jó az elméletet és a gyakorlatot szembeállítani. A kettő nem választható el. Az egyetemi képzés lényege, hogy a szakma alapvető elméleti kérdésein keresztül világítja meg a terület törvényszerűségeit. Ugyanakkor az elméleti problémákat és megoldásokat a legcélszerűbb a gyakorlatban jelentkező problémák apropóján megérteni, és ezekre az elméleti modelleken keresztül keresni a megoldásokat. Ezek tehát oda-vissza hatnak. A képzésünk kiváló elméleti alapokat nyújt, amely alkalmassá teszi a hallgatókat, hogy később önállóan oldjanak meg problémákat. Ugyanakkor egyre erősebb

az esetjogi oktatás, a gyakorlati példákon keresztüli szemléltetés. A tanterv kötelező eleme a 6 hetes szakmai gyakorlat, melyet külföldön is teljesíthetnek a hallgatóink, több jogklinika (például iparjogvédelmi klinika) tevékenységében részt vehetnek a hallgatóink, és támogatjuk azt is, hogy egyetemi tanulmányaik alatt hosszabb időt töltsenek el különböző gyakorlólhelyeken. A képzésben egyaránt helyet kapnak az elméleti jellegű előadások, de minden főkéllégiumhoz kapcsolódik kiscsoportos gyakorlat is, és a vizsgák egy része is a gyakorlati kompetenciákat méri. Egyre gyakoribbak az open book-os jogesetegoldó vizsgák, amikor a hallgatók használhatják a jogszabálytárakat, de életszerű problémákat kell vizsgaszituációban megoldani.

4) Nyújtanak-e idegen nyelvű képzést, illetve a tantárgyak tanulhatóak-e idegen nyelven is?

Számos tárgyat tanulhatnak a hallgatók angol, német, francia vagy olasz nyelven. Ezeket a nálunk tanuló külföldi hallgatók is felvehetik. Külön kiemelés érdemelnek a külföldi egyetemekkel közösen működtetett idegen nyelven folyó részképzéseink, így az Université Panthéon Assas Paris II Master 1 és a Georg-August Universität LL.M képzései, valamint a Boston University jogi kara által indított "Executive LL.M. in International Business Law" c. képzésnek ad otthont a Kar.

A Kriminológia Tanszék 2009-ben csatlakozott az Európában egyedülálló, a Kenti Egyetem koordinálta Erasmus Mundus hálózathoz, amely Doctoral Programme in Cultural and Global Criminology egy közös doktori képzést és fokozatot nyújtó program. Jelenleg két önálló angol nyelvű LL.M. képzésünk van, amelyen a jogászdiploma után második mesterdiplomát szerezhetnek a legkiválóbbak, jelenleg az országban egyedülállóan. Az European and International Business Law az üzleti szféra számára, a most induló European Human Rights LL.M. pedig az állami, társadalmi és a civil szféra számára kínál ma hazánkban máshonnan megszerezhetetlen diplomát.

5) Milyen nemzetközi kapcsolatai vannak az egyetemnek? Átlagosan hány diák tanul évente külföldön?

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának nemzetközi beágyazottsága kimagasló. 134 külföldi egyetemmel van kétoldalú kapcsolatunk, a nemzetközi tudományos és oktatási szervezetekben való részvétellel együtt 167 egyetemmel állunk szoros kapcsolatban. Külön ki kell emelni az ERASMUS kapcsolatokat, amelyek országosan is a legjobbak között vannak. Évente több mint 100 hallgatónk végez külföldön ERASMUS tanulmányokat, és nagyjából ugyanennyien jönnek hozzánk tanulni. Hallgatóink rendre a nemzetközi perbeszédversenyek résztvevői, és igen szép sikereket érnek el, megelőzve a nagy múltú nyugat-európai és amerikai egyetemek csapatait. A doktori képzésben csaknem valamennyi hallgatónk legalább egy fél évet, de gyakran egy tanévet vagy több időt tölt külföldi egyetemeken, kutatóintézetekben.

6) Mikor volt utoljára a tananyagot érintő átfogó reform az egyetemen? Ennek mi volt az oka? Esetleg gondolkodnak-e éppen most egy újabb struktúra bevezetésén?

A jogászképzésben 2010-től felmenő rendszerben új tantervet vezettünk be, mely a kiscsoportos foglalkozások számának növelését és a jogi – dogmatikai – európai ismeretek arányának erősítését eredményezte. A tantervi reform meghatározó elemei

voltak: 1. A kiscsoportos oktatás arányának növelése: megnöveltük a szemináriumok és gyakorlatok számát, minden záróvizsgatárgyhoz kötelező a szeminárium. 2. A korai találkozás a hatályos joganyaggal, az esetjogi oktatás erősítése. Rendkívül fontos, hogy a szükséges elméleti és történeti alapozás mellett, sőt azzal párhuzamosan a hallgatók már tanulmányaik kezdetén szembesüljenek a mai jog rendszerével és annak európai, nemzetközi dimenzióival, valamint a jogász munka építőköveivel, a normákkal és bírósági határozatokkal. E korai kitettség (early exposure) megvalósítása érdekében került bevezetésre rögtön az első szemeszterben a „Bevezetés a jogi adatbázisok kezelésébe” c. szemináriumi foglalkozásokból álló tantárgy, a szakmai törzsanyagot oktató tanszék(ek) szervezésében, elsősorban elektronikus adatbázisok projektoros szemléltetésével, kezelésével és magyarázatával. 3. Megnőtt a hallgatók tantárgyválasztási lehetősége: a differenciált alternatív kurzusok keretében oktatott tárgyak karon belül versengő tárgyak lettek, amelyekből a hallgató úgy építheti fel a saját tárgyait, hogy lehetősége van bizonyos szakmai specializációt biztosító modulok elvégzésére. 4. Az Európai jog választható záróvizsgatárgy lett. Most fog végezni az első olyan évfolyam, amelyik e tanterv alapján végezte a tanulmányait. Célunk volt, hogy a legtöbb korszerű ismeretet nyújtsuk a hallgatóknak, amellyel versenyelőnyvel lépjenek a hazai és a nemzetközi munkaerőpiacra.

7) Önök szerint szükség van az öt éves egyetemi program megtartására vagy inkább célszerű lenne elgondolkodni az általános jellegű BA és a specializált mesterszakok bevezetésén?

Karunk elkötelezett az osztatlan jogászképzés fenntartása mellett. Meggyőződésünk, hogy alapos, a szakma elméleti és gyakorlati alapjainak elsajátítása csak az öt éves képzés alatt teljesíthető, és minden olyan törekvés, amelyik a képzés idejének csökkentésére irányul, az oktatás színvonalának csökkenésével járna, illetve a diploma konvertálhatóságát csökkentené.

8) Az általános jogászképzésen belül is előfordulhat, hogy bizonyos karok bizonyos tantárgyaknak nagyobb jelentőséget tulajdonítanak. Az Ön által képviselt egyetemnek ilyen értelemben mi a „fő profilja”?

A karon oktatott tanterv minden jogterületre igyekszik egyenlő hangsúlyt helyezni. Ugyanakkor nagyon fontosnak tartjuk, hogy minden területen ismerjék az adott jogintézmény európai és nemzetközi jogi vonatkozásait és kapcsolatait.

9) Van-e szigorlat az egyetemen? Ha van, miért van? Ha nincs, miért nincs?

A képzésünkben a legfontosabb nem záróvizsgával végződő tárgyak alapvizsgával vagy szigorlattal zárulnak. Ilyenkor az általában két féléves anyagból együtt is számot kell adni. Ennek az a célja, hogy a hallgató ne csak szeletekben ismerje a tananyagot, hanem rendszerében, összefüggéseiben is lássa a jogterület legfontosabb jogintézményeit. Kétségtelen, hogy ez a felkészülés nehezebb egy kollokviumnál, de a képzés eredményessége és a jogász gondolkodás kialakítása szempontjából mindenképpen hasznos. Azt is látni kell, hogy a sikeres szigorlati felkészülés nagyban elősegíti az eredményes záróvizsgára való felkészülést is. Nem érdemes tehát megkerülni ezt a próbatételt, mert ez egy lépcső a nehezebben teljesíthető záróvizsga sikeres teljesítéséhez.

10) Statisztikáik alapján egy diák átlagosan mennyi idő alatt végzi el a képzésüket?

Nagyon nehéz átlagos diákról beszélni. Minden diák motivációja más. Van aki párhuzamos képzésben tanul, van aki beiktat egy külföldi félévet vagy tanévet, van aki arra kényszerül, hogy tanulmányait az egyetem alatt végzett munkából finanszírozza. Azt mondhatjuk, hogy sok minden eltérítheti a hallgatót a mintantervtől, de gyakori az is, hogy azért csúsznak, mert nem tudnak minden követelménnyel egyszerre megbirkózni, és meg kell tanulniuk tanulni. Ezért tehát nincs átlagos diák. De nem akarom megkerülni a kérdést. Ha konkrét számot kell mondanom, akkor azt mondhatom, hogy a felvettek kb. fele nem tudja öt év alatt befejezni, csak hat esetleg hét év alatt.

11) A végzős évfolyamok átlagosan hány százaléka szerzi meg az abszolutórium szerzés évében a diplomát?

A jogász záróvizsgarendszer sajátja, hogy ún. osztott záróvizsga, vagyis öt tárgyból kell négy különböző vizsgaalkalommal záróvizsgázni. Közvetlenül az abszolutórium utáni záróvizsgaidőszakban (április –június) a végzeteknek kb. 40 %-a szerez diplomát, de éppen azért, mert tudjuk, hogy fontos a hallgatóinknak a mielőbbi munkába állás, ősszel is szervezünk számukra záróvizsgaidőszakot, ahol az igazán motiváltak még abban az évben megszerezhetik a diplomájukat. A két záróvizsgaidőszakban együtt az abszolvtáltak kb. 55-60 %-a diplomát szerez. Akik nem szerzik meg, ők leginkább azért nem szereznek diplomát, mert munkavállalás miatt széthúzzák a záróvizsgákat. Azt is látni kell azonban, hogy minél tovább halasztja valaki a záróvizsgáit, annál nehezebben teszi le, hiszen kiesik a tanulásból.

12) Rendelkeznek-e arról kimutatással, hogy végzős diákjaik milyen területeken helyezkednek el a munkaerőpiacon?

A végzettekkel igyekszünk a végzés után is kapcsolatot tartani, ennek kiváló színtere az Alumni program. A végzettek elhelyezkedésére vonatkozó adatokat részben a Kar Felvételi Irodája által szervezett kérdőíves felmérésből, az ELTE Karrierközpont által szervezett felmérésből nyerjük. A végzett hallgatók visszajelzései azt igazolják, hogy a jogi képzési terület túlképzésére vonatkozó adatok túlzóak, nem felelnek meg a valóságnak. A jogászképzésben diplomát szerzettek 1/3-a két hónapon belül el tud helyezkedni, másik 1/3 három hónapon túl talál munkát. 1/3 általában egy éven belül helyezkedik el, vagy nem kíván (külföldi tanulmányok, párhuzamos tanulmányok befejezése, gyerekszülés stb. miatt) a végzés után közvetlenül munkába lépni. Az elhelyezkedettek több mint 80%-a határozatlan idejű munkaviszonyt létesít, és 50%-ot meghaladja azoknak a száma, akik az állami- önkormányzati szférában kormánytisztviselőként, köztisztviselőként közalkalmazottként dolgoznak, 40% körül van az ügyvédi vagy egyéb klasszikus jogászai pályán elhelyezkedő végzőseink száma, a többi volt hallgatónk valamely (gyakran multinacionális) vállalatnál helyezkedik el.

13) Hogyan értékeli az egyetem infrastrukturális állapotát különös tekintettel a könyvtár felszereltségére?

Az ELTE ÁJTK Könyvtára nyugat-európai összehasonlításban ugyan nem rendelkezik kiemelkedő jelentőségű állománnyal, hazai viszonylatban azonban az egyik vezető hazai jogi szakkönyvtár. Az állomány nagysága a tanszékek gyűjteményeivel együtt: 135.829 db könyv és (bekötött) időszakos kiadvány. Külön-gyűjtemény a 24.650 kötetes kéziratos

(gépiratos) kari disszertáció- gyűjtemény. A könyvek mintegy 40%-a szabad polcon található az olvasóteremben, ami azt jelenti, hogy a kurrens dokumentumok könnyen hozzáférhetőek a látogatók számára.

A Kari Könyvtárba és a tanszékekre jelenleg 183 db különböző folyóirat jár, ebből 113 db külföldi, 70 db belföldi. Ezenkívül a Kari Könyvtár kap még 38 db ajándék és 19 db cserefolyóiratot. A könyvtári dokumentumokról szkennelt másolat készíthető, ehhez egy szkener áll a látogatók, egy pedig az oktatók, dolgozók rendelkezésére.

A könyvtár ezen kívül hazai és külföldi elektronikus és online jogszabálygyűjteményeket és szakirodalmi adatbázisokat – a kari hálózatba kapcsolt, valamint távoli asztallal is elérhető Complex Jogtár Plusz, az online elérhető Max Planck Encyclopedia of Public International Law, HeinOnline, beck-online és a Westlaw International komplex internetes jogi adatbázis, továbbá az elektronikus információs szolgáltatás (EISZ) – is hozzáférhetővé tesz. Ezen felül az Egyetemi Könyvtár honlapjáról rengeteg multidiszciplináris és speciális szakterületet lefedő, hazai és külföldi online adatbázis, a magyar felsőoktatás és kutatási hálózat rendelkezésére bocsátott információs forrás és folyóirat érhető el az egész ELTE, így a Kar gépeiről is.

A Könyvtárban 40 hálózatba kötött számítógép áll kimondottan az olvasók rendelkezésére, ezek közül 2 gép csak katalógusban való keresést biztosít, a többi 38 internetes is.

14) Van-e az idej felvételi kampányuknak mottója?

A mottónkat nem a kampány miatt fogalmaztuk meg: Minőség 1667 óta! Ez határozza meg a képzésünket közel 350 éve, és a jövőben is ez a zsinórmértékünk.